

OD REDAKCJI

Na dialogiczny charakter wszelkich dzieł literackich, na ich uwikłanie w wielorakie konteksty i nieuniknioną referencyjność zwracał uwagę już Michaił Bachtin, a spostrzeżenie to jest jednym z filarów współczesnego literaturoznawstwa. Skomunikowane z teorią intertekstualności budzi wrażliwość nie tylko na nieustanne wzajemne odniesienia wszystkich wyobraźalnych dyskursów, lecz także na złożoną, relacyjną, dialogiczną właśnie strukturę samej kategorii podmiotu (również autorskiego), który dawno już przestał być twardym gruntem, na jakim można by oprzeć studia literackie. Ta relacyjność dzieł i ich poszczególnych komponentów czy wymiarów znajduje, jak wiemy, wyraz na wielu poziomach, bywa przede wszystkim wzajemnym odniesieniem tekstów, lecz również ich stosunkiem do kontekstu pozaliterackiego. O „literaturze w dialogu” mówią studia i artykuły zgromadzone w tym tomie „Roczników Humanistycznych”. Większość z nich łączy intencja skupienia się na dziełach, których interpretacja w sposób konieczny wymaga uwzględnienia relacji względem innych tekstów kultury, na dziełach ze szczególną intensywnością ujawniających owe dialogiczne napięcia i włączonych w intertekstualne związki, przez co w oczywisty sposób szczególnie miejsce zajmuje problematyka przekładu literackiego, dominująca w części pierwszej tomu (*W kręgu przekładów*). Część druga, której nadaliśmy tytuł *Tradycje, transpozycje, transgresje*, gromadzi artykuły traktujące tytułową dialogiczność szerzej i swobodniej – jako grę z tradycją, z rzeczywistością pozaliteracką, z dyskursem innych autorów, z transcendencją. Obok studiów wybitnych uczonych z Polski, Włoch, Kanady i Ukrainy znajdą tu czytelnicy prace debiutantów (w tym także debiuty przekładowe), chcemy bowiem być wierni dobrej i wieloletniej już tradycji „Roczników Humanistycznych”, która zawsze czyniła je pismem otwartym i przyjaznym młodym autorom.

W roku 2011 nasze pismo poniosło ogromną i niepowetowaną stratę. W krótkim czasie, w ciągu kilku zaledwie miesięcy, straciliśmy niezmiernie dla nas ważnych, zawsze życzliwych i inspirujących przyjaciół, członków naszej Rady Naukowej: świętej pamięci prof. Alinę Brodzką, prof. Stanisława

Fitę i prof. Adama Karpińskiego. Ich odejście napełniło nas wielkim bólem. Poświęcone ich postaciom i dziełu wspomnienia oraz nekrologi znajdują się w kolejnym numerze.

Na udział w pracach Rady Naukowej „Roczników Humanistycznych” łaskawie wyrazili zgodę wybitni uczeni, którzy już na wiele sposobów od lat współpracowali z naszym środowiskiem: prof. Rolf Fieguth, emerytowany profesor Uniwersytetu w Fryburgu, prof. Michael J. Mikos z Uniwersytetu Wisconsin-Milwaukee i prof. Andrea Ceccherelli z Uniwersytetu w Bolonii. Witając ich w naszym gronie, serdecznie dziękujemy za życzliwość oraz gotowość wsparcia redakcji swą wiedzą i mądrością.

Mirosława Hanusiewicz-Lavallee